FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT GIUSEPPE TESAURO

fremsat den 14. september 1994 *

Hr. præsident,
De herrer dommere,

1. Kommissionen har i denne sag nedlagt påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktaten, idet det ikke betaler løn i de uddannelsesperioder, der er nødvendige for blive speciallæge i de specialer, som er nævnt i tredje afsnit i bilaget til kongeligt dekret nr. 127/1984 af 11. januar 1984 [1].

Kommissionens opfattelse går nærmere ud på, at Kongeriget Spanien med hensyn til løn i uddannelsesperioderne vedrørende visse lægespecialer ikke korrekt har gennemført Rådets direktiv 75/362/EØF af 16. juni 1975 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for læger, omfattende foranstaltninger, som skal lette den faktiske udøvelse af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser [2] (herefter benævnt »*anerkendelses* direktivet«), og Rådets direktiv 75/363/EØF af samme dato om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om virksomhed som læge [3] (herefter benævnt »*samordnings* direktivet«). Begge direktiver er ændret ved direktiv 82/76/EØF af 26. januar 1982 [4].

2. Af hensyn til den rette forståelse af rækkevidden af parternes anbringender skal jeg først kort redegøre for de bestemmelser i de to direktiver, som har betydning for sagen [5], og de relevante nationale bestemmelser.

I samordningsdirektivet fastsættes der med henblik på gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for speciallæger bestemmelser om en vis samordning af uddannelsesbetingelserne og betingelserne for adgang til de forskellige lægespecialer. Ifølge direktivets artikel 2 gælder navnlig, at visse minimumsbetingelser skal overholdes, bl.a. med hensyn til, hvilke eksamensbeviser der giver adgang til lægespecialerne, uddannelsens form, hvor den skal finde sted og det tilsyn, den er undergivet. Af særlig betydning

* Originalsprog: italiensk.

1 — BOE af 31.1.1984, s. 2524.

2 — EFT L 167, s. 1.

3 — EFT L 167, s. 14.

4 — EFT L 43, s. 21.

5 — Det bemærkes, at der ved Rådets direktiv 93/16/EØF af 5.4.1993 om fremme af den frie bevægelighed for læger og gensidig anerkendelse af deres eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser (EFT L 165, s. 1) er foretaget en kodificering af de omhandlede direktiver, således at bestemmelserne nu findes i én retsakt.

for nærværende sag henvises navnlig til, at speciallægeuddannelsen »følges på heltidsbasis under tilsyn af de kompetente myndigheder eller organer i overensstemmelse med punkt 1 i bilaget« [artikel 2, stk. 1, litra c)]. Det fremgår bl.a. af bestemmelserne i dette bilag, som er føjet til samordningsdirektivet ved artikel 13 i direktiv 82/76, og som vedrører de »Karakteristiske træk ved speciallægeuddannelsen på heltids- og deltidsbasis«, at lægen under speciallægeuddannelsen aflønnes med et *passende beløb* for at sikre, at han anvender hele sin arbejdsindsats herpå [6].

I direktivet fastsættes endvidere den varighed, speciallægeuddannelserne mindst skal have, dels med hensyn til de specialer, der er fælles for alle medlemsstater (artikel 4), dels med hensyn til de specialer, der er fælles for to eller flere medlemsstater (artikel 5).

3. Ifølge anerkendelsesdirektivet sondres der mellem eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for speciallæger, som er fælles for alle medlemsstaterne (kapitel III), og beviser, der kun er fælles for to eller flere medlemsstater (kapitel IV). Med hensyn til den første gruppe, som er opregnet i artikel 5, stk. 2, bestemmes det i artikel 4, at anerkendelsen er fuldstændig, hvis de betingelser vedrørende uddannelsen, der er fastsat i samordningsdirektivet, er opfyldt. Hvad angår de beviser, der er fælles for to eller flere medlemsstater, og som er opregnet i artikel 7, fremgår det af artikel 6, at de kun anerkendes mellem disse stater, og også i dette tilfælde kun såfremt de opfylder de betingelser, der er fastsat i samordningsdirektivet.

Endvidere er der i artikel 8 (der ligeledes findes i kapitel IV) forudsat en tredje mulighed. Det drejer sig om de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, som ikke er omfattet af de to nævnte kategorier, eller som — uanset at de er nævnt i artikel 7 — ikke udstedes i en medlemsstat, der er hjemland eller seneste opholdsland. Ifølge bestemmelsen kan værtslandet kræve af statsborgere fra de øvrige medlemsstater som betingelse for, at de kan opnå det pågældende eksamensbevis eller certifikat, at de »opfylder de uddannelsesbetingelser, som denne medlemsstat i så henseende foreskriver i sine egne administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser« (stk. 1). Værtslandet skal dog helt eller delvis tage hensyn til de uddannelsesperioder, som disse statsborgere har fuldført, såfremt disse perioder er i overensstemmelse med dem, som værtslandet kræver for den pågældende speciallægeuddannelse (stk. 2), og kan i sådanne tilfælde kun kræve en supplerende uddannelse (stk. 3).

Endelig fremgår det af direktivets artikel 22, at den medlemsstat, der er værtsland, i

6 — Jeg finder det hensigtsmæssigt at gengive bestemmelserne i punkt 1 i det pågældende bilag i deres helhed. De lyder således:
»Denne uddannelse finder sted under arbejde i bestemte stillinger, der er anerkendt af de kompetente myndigheder. Uddannelsen indebærer, at den pågældende læge deltager i samtlige lægelige aktiviteter, herunder vagter, i den afdeling, hvor uddannelsen foregår, således at han igennem hele arbejdsugen året igennem anvender hele sin arbejdsindsats på denne praktiske og teoretiske uddannelse på de af de kompetente myndigheder fastsatte betingelser. Stillingen aflønnes derfor med et passende beløb.«

tilfælde af begrundet tvivl af en anden medlemsstats kompetente myndigheder kan kræve en »bekræftelse på ægtheden af de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, som er udstedt i denne medlemsstat og omhandlet i kapitlerne II-V, samt en bekræftelse på, at den begunstigede har opfyldt alle de uddannelsesbetingelser, som kræves i« samordningsdirektivet.

4. Anerkendelses- og samordningsdirektiverne er i Spanien blevet gennemført ved kongeligt dekret nr. 1691/89 af 29. december 1989 [7], som imidlertid ikke indeholder bestemmelser om aflønning af læger under de uddannelsesperioder, der er nødvendige for at blive speciallæge. Dette spørgsmål er imidlertid reguleret ved kongeligt dekret nr. 127/1984 om uddannelse af speciallæger og erhvervelse af eksamensbevis som speciallæge. Dekretet er udstedt, før Spanien blev medlem af Fællesskaberne.

Ifølge dekretet sondres der mellem to forskellige kategorier af uddannelse: uddannelse som »tilknyttet« (»Residente«) og uddannelse som »studerende« (»Alumno«). Til den sidstnævnte kategori hører de seks specialer, der er nævnt i tredje afsnit i bilaget til dekretet: stomatologi, hydromedicin, rummedicin, sportsmedicin, retsmedicin og arbejdsmedicin. Disse specialer, som ikke forudsætter en hospitalsuddannelse, er undergivet reglerne for »studerende«, hvilket ikke blot vil sige, at der ikke betales løn, men også, at der skal betales studieafgift for de relevante kurser.

5. Kommissionens anbringender vedrører netop forskellen i behandlingen af de specialer, som efter de spanske regler ikke forudsætter en hospitalsuddannelse. Ifølge Kommissionen er det således i strid med samordningsdirektivets artikel 2, stk. 1, litra c), at der ikke betales løn under speciallægeuddannelsen. Som en af flere minimumsbetingelser for speciallægeuddannelsen fastsættes det netop i denne bestemmelse ved en henvisning til punkt 1 i bilaget, at lægen under uddannelsen skal aflønnes med et »passende beløb«.

Selv om det traktatbrud, der gøres gældende over for Kongeriget Spanien, ligeledes støttes på anerkendelsesdirektivet, vedrører det derfor ifølge Kommissionen i det væsentlige alene samordningsdirektivet som ændret ved direktiv 82/76. Efter Kommissionens opfattelse gælder bestemmelserne i samordningsdirektivets artikel 2 således for alle de eksamensbeviser og certifikater, som findes i medlemsstaterne, uanset om de er nævnt i anerkendelsesdirektivet. Dette skyldes, at det drejer sig om betingelser, der hænger uløseligt sammen med selve eksamensbevisets karakter. Der er derfor tale om minimumskriterier, og hvis de ikke er opfyldt, kan der

7 — BOE af 15.1.1990, s. 126.

ikke ske en (delvis) anerkendelse i henhold til artikel 8. Som nævnt vedrører denne bestemmelse de specialer, som hverken er nævnt i anerkendelsesdirektivets artikel 5 eller 7.

6. Den spanske regering har derimod anført, at samordningsdirektivet på ingen måde har et selvstændigt mål, men skal ses i sammenhæng med det mål, der forfølges med anerkendelsesdirektivet. Medlemsstaterne er derfor kun forpligtet til at overholde direktivets bestemmelser for så vidt angår specialer, der udtrykkeligt er nævnt i anerkendelsesdirektivet, enten fordi de er anerkendt i alle medlemsstater, eller fordi de er fælles for to eller flere medlemsstater, og i så fald kun, såfremt de er anerkendt mellem de medlemsstater, hvor disse specialer findes.

Da stomatologi er det eneste af de seks omhandlede specialer, som er nævnt i anerkendelsesdirektivet blandt de specialer, som er fælles for to eller flere medlemsstater, herunder Spanien, kan den spanske regering kun anerkende, at der er tale om traktatbrud med hensyn til stomatologi-specialet. Den spanske regering kan derimod ikke anerkende, at den er forpligtet til at yde løn i uddannelsesperioderne vedrørende de fem andre specialer. Selv om arbejdsmedicin er nævnt blandt de specialer, der er fælles for en eller flere medlemsstater (artikel 7), er det ikke medtaget for Spaniens vedkommende. De fire andre specialer (retsmedicin, sportsmedicin, rummedicin og hydromedicin) er slet ikke nævnt i direktivet.

7. Uoverensstemmelsen mellem Kommissionen og den spanske regering med hensyn til de fem øvrige specialer beror i virkeligheden på en forskellig fortolkning af samordningsdirektivets rækkevidde, nærmere betegnet direktivets artikel 2, stk. 1. Finder minimumskriterierne i denne bestemmelse anvendelse på alle de specialer, der findes (og er regulerede) i medlemsstaterne, eller kun på de specialer, for hvilke der i forholdet mellem mindst to lande gælder en automatisk anerkendelse, og kun i forhold til de medlemsstater, der indbyrdes anerkender de relevante eksamensbeviser og certifikater?

Det er dette spørgsmål, Domstolen skal tage stilling til, når den skal afgøre, om Spanien er forpligtet til at yde løn i uddannelsesperioderne vedrørende de pågældende specialer. Det er åbenbart, at dette spørgsmål vedrører to forskellige indfaldsvinkler til hele det system, der ved de to direktiver er indført for at fremme lægers frie bevægelighed.

8. Den spanske regering har til støtte for sit synspunkt henvist til anden betragtning til samordningsdirektivet, hvori anføres: »Med henblik på gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for speciallæger ... har en vis samordning af uddannelsesbetingelserne for speciallæger vist sig at være nødvendig; der bør derfor fastsættes visse minimumskriterier ...; ... *disse kriterier vedrører kun specialer, der er fælles for alle medlemsstaterne eller for to eller flere medlemsstater* [8].«

9. Det siger sig selv, at Kommissionens forklaring vedrørende forarbejderne [9] ikke har nogen betydning i et tilfælde som dette, hvor der snarere skal tages hensyn til, at retsakten blev vedtaget med den nævnte begrundelse. Endvidere er formuleringen af den omhandlede betragtning bibeholdt i det direktiv, som for kort tid siden blev vedtaget, og hvorved der blev foretaget en kodificering af de omhandlede direktiver i én retsakt [10].

Kommissionen har hertil anført, at en gennemgang af forarbejderne viser, at denne betragtning er resultatet af en sammenlægning af to forskellige betragtninger, som blev foretaget af jurist-lingvisterne, og at den kun vedrører uddannelsernes mininumsvarighed og ikke kriterierne i artikel 2. Kommissionen har endvidere fremhævet, at det ikke fremgår af artikel 2, at dens anvendelse er begrænset til de specialer, der er fælles for alle medlemsstaterne eller for to eller flere medlemsstater, men bestemmelsen har en generel rækkevidde og vedrører derfor alle eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for speciallæger. Betragtningen kan derfor ikke træde i stedet for selve bestemmelsen med den virkning, som den spanske regering gerne vil opnå.

Selv om artikel 2's anvendelsesområde ikke udtrykkeligt et begrænset til de specialer, der er nævnt i anerkendelsesdirektivet, foregiver direktivet heller ikke udtrykkeligt at finde anvendelse på alle de forskellige specialer, der findes i medlemsstaterne, herunder de specialer, der kun findes i en enkelt medlemsstat.

8 — Min fremhævelse.

9 — De relevante dokumenter, som Kommissionen har fremlagt for Domstolen, viser kun følgende: a) Kommissionens forslag og et dokument af 27.11.1974 fra Rådets arbejdsgruppe vedrørende »økonomiske spørgsmål« indeholdt to betragtninger, den ene vedrørende speciallægeuddannelsernes minimumsvarighed, den anden vedrørende andre minimumskriterier; b) det er kun i betragtningen vedrørende minimumsvarigheden, at det blev fremhævet, at den kun vedrørte de specialer, som er fælles for alle medlemsstater eller for to eller flere medlemsstater; c) dokumentet af 17.12.1974 indeholdt i den af jurist-lingvisterne reviderede udgave en anden betragtning, som var næsten identisk med den, der findes i den senere vedtagne tekst; d) dette dokument fremsendte Corepers medlemmer den 17.1.1975 til Rådet med et notat vedrørende arbejdet med forslaget, om uoverensstemmelserne og de forbehold, som visse delegationer havde fremført, med henblik på, at sagen kunne fremmes og direktivet vedtages, hvilket skete den 16.6.1975.

10 — Jf. fjortende betragtning til ovennævnte direktiv 93/16. Endvidere bemærkes i denne forbindelse — selv om der ikke er tale om et afgørende argument — at anden betragtning til Rådets direktiv af 25.7.1978 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om virksomhed som tandlæge (EFT L 233, s. 10), hvori der i artikel 2, stk. 2, fastsættes minimumskriterier for uddannelsen af specialtandlæger, svarer til den her omhandlede.

10. Det bemærkes i denne forbindelse, at forpligtelsen til at overholde den minimumsvarighed, der er fastsat i samordningsdirektivets artikel 5 for de specialer, som er fælles for to eller flere medlemsstater, ikke efter denne bestemmelse er begrænset til kun at gælde for de medlemsstater, der gensidigt anerkender de pågældende specialer. Derimod fremgår det udtrykkeligt af bestemmelsen, at den finder anvendelse på alle de medlemsstater, »i hvilke der findes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser på dette område«, dvs. alle medlemsstater, hvor de nævnte specialer findes og er regulerede. Ikke desto mindre har Kommissionen erkendt, at den således fastsatte minimumsvarighed kun finder anvendelse på de stater, som gensidigt anerkender de omhandlede specialer, og ikke alle de heri nævnte specialer, som kendes og »anerkendes« i medlemsstaterne [11].

På samme måde begrænser anerkendelsesdirektivets artikel 8 ikke (i hvert fald ikke udtrykkeligt) anvendelsesområdet for samordningsdirektivets artikel 2, når det i førstnævnte bestemmelse fastslås, at værtslandet af statsborgere fra medlemsstaterne, som ønsker at opnå eksamensbeviser for uddannelse som speciallæge, der ikke er nævnt i direktivets artikel 5 eller 7, kan kræve, at de opfylder »de uddannelsesbetingelser, som denne medlemsstat i så henseende foreskriver i sine egne administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser«.

11. Endelig mener jeg ikke, at Kommissionen har ret i sin opfattelse vedrørende artikel 2's ordrette indhold, når navnlig henses til den yderst klare måde, hvorpå samordningsdirektivets anden betragtning er affattet. Der må derfor tages hensyn til tankegangen bag hele det system, der er gennemført ved de to direktiver.

Det er efter min opfattelse uomgængeligt, at der ikke med samordningsdirektivet forfølges et selvstændigt mål, men at det logisk hører sammen med anerkendelsen af eksamensbeviser og certifikater. Dette bekræftes, såfremt man læser de to direktiver i sammenhæng. Det fremgår heraf, at der skal ske gensidig (og automatisk) anerkendelse, hvis minimumskriterierne i samordningsdirektivet er opfyldt. Denne opfattelse bekræftes også af betragtningerne både til anerkendelsesdirektivet (»det [er] nødvendigt at fastsætte visse samordningsbestemmelser med det formål at gøre det muligt for medlemsstaterne at foretage en gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser«) og til samordningsdirektivet (»med henblik på gensidig anerkendelse ...«).

11 — En ordret fortolkning af artikel 5 ville derimod have ført til, at f.eks. arbejdsmedicin blev omfattet af anerkendelsesdirektivet for Spaniens vedkommende, idet der er tale om et speciale, der udtrykkeligt er nævnt i bestemmelsen, og som findes og er reguleret i denne stat som i andre medlemsstater. Domstolens dom af 12.2.1987 (sag 306/84, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 675), hvori der var nedlagt påstand om, at det blev fastslået, at Kongeriget Belgien ikke overholdt samordningsdirektivets artikel 5 med hensyn til den mindstevarighed, der er fastsat for specialet tropemedicin, tyder på det samme. Selv om Kongeriget Belgien af Domstolen blev dømt for at have fastsat en varighed på ét år og ikke fire år, som det kræves efter direktivet, anmodede Belgien om og opnåede, at tropemedicin blev fjernet fra anerkendelsesdirektivet for dets vedkommende. Dette medførte, at den pågældende stat herefter ikke skulle overholde artikel 5 i samordningsdirektivet, selv om tropemedicin findes og er anerkendt i Belgien.

12. Jeg går i det følgende ud fra, at anerkendelsen og samordningen hænger sammen, men dette er ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at det kan afgøres, om betingelserne i samordningsdirektivet finder anvendelse på alle de eksisterende lægespecialer eller kun på dem, der er nævnt i anerkendelsesdirektivet.

Målet med anerkendelsen kunne således indebære, at alle eksisterende specialer skulle opfylde visse minimumskrav, hvis man lægger til grund, at samordningen af minimumsbetingelserne kun er et første skridt i retning af anerkendelse, og at samordningen er en nødvendig forudsætning for, at anerkendelsesdirektivets artikel 8 får den tilsigtede virkning med hensyn til de specialer, der ikke udtrykkeligt er nævnt i dette direktiv. Dette er i øvrigt Kommissionens synspunkt.

Det må derfor med udgangspunkt heri undersøges, om den spanske regerings udlægning af samordningsdirektivet er i overensstemmelse med de karakteristiske kendetegn ved og formålet med systemet set under ét, eller om systemet, såfremt direktivet udlægges således, fratages enhver virkning, således som Kommissionen har anført.

13. Ordlyden i den anden betragtning til samordningsdirektivet, som er nævnt flere gange, er klar og tydelig: Alle de specialer, der findes i mindst to medlemsstater, er undergivet uddannelsesbetingelserne i samordningsdirektivet og anerkendes uden videre. Modsat kan medlemsstaterne kun selv fastsætte bestemmelser om adgangen til og betingelserne for speciallægeuddannelsen, når det pågældende speciale ikke findes (ikke er reguleret) i nogen anden medlemsstat, dvs. når det hertil hørende eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis ikke udstedes i nogen anden medlemsstat.

Dette er den eneste sammenhængende udlægning, ikke bare i forhold til ordlyden i, men også i forhold til ånden bag de omhandlede direktiver, hvilket ud over af samordningsdirektivets artikel 5 [12] bekræftes af syvende betragtning til anerkendelsesdirektivet [13] og dette direktivs artikel 8. Sidstnævnte bestemmelse, der på ingen måde foreskriver en anden form for anerkendelse for de eksamensbeviser og certifikater, som ikke

12 — Som nævnt i punkt 10 gælder disse bestemmelser således for alle medlemsstater, »i hvilke der findes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser på dette område«, og ikke kun for de medlemsstater, som i henhold til *anerkendelses*direktivet gensidigt anerkender de pågældende specialer. I *anerkendelses*direktivets artikel 7, hvori der i stk. 2 findes en liste over de specialer, der er fælles for to eller flere medlemsstater med angivelse af disse stater, præciseres det på den anden side i stk. 1, at det drejer sig om de eksamensbeviser og certifikater, som for den pågældende speciallægeuddannelses vedkommende — *og for så vidt angår de medlemsstater, i hvilke den forefindes* — svarer til de i stk. 2 gengivne benævnelser.

13 — Denne betragtning er formuleret således: »da den ovenfor omhandlede samordning ikke medfører en harmonisering af alle de i medlemsstaterne gældende bestemmelser om uddannelse af speciallæger, bør der foranstaltes en gensidig anerkendelse af de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for speciallæger, som ikke er fælles for alle medlemsstaterne, uden at muligheden for en senere harmonisering på dette område derved udelukkes; hvad dette angår er det skønnet nødvendigt at begrænse anerkendelsen af disse eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for speciallæger til kun at omfatte medlemsstater, der kender et sådant speciale«. Det fremgår tydeligt heraf, at de eksamensbeviser og certifikater, som findes i mindst to medlemsstater, anerkendes gensidigt, og modsætningsvis, at kun de eksamensbeviser og certifikater, som kun findes i én medlemsstat, falder uden for de to direktivers anvendelsesområder.

udtrykkeligt er nævnt i artikel 5 og 7, regulerer, hvorledes man opnår et eksamensbevis eller certifikat, der ikke *udstedes* af den medlemsstat, der er hjemland eller seneste opholdsland [14].

14. Tankegangen bag det system, der er indført ved de omhandlede direktiver, er således fuldstændig klar og sammenhængende: Alle de specialer, der findes i mindst to medlemsstater, anerkendes gensidigt og er på forhånd omfattet af samordningsdirektivet. Alle de specialer, som kun findes og kun er regulerede i én medlemsstat, er undtaget (man kunne tilføje: pr. definition) fra den gensidige anerkendelse. Dette indebærer, at det ikke kan anses for en pligt, men kun en mulighed at anvende samordningsdirektivets regler på disse specialer, selv om anvendelsen af disse regler må anses for ønskværdig af hensyn til den udvikling, der må forventes inden for dette område [15].

Da der kun er gennemført en delvis samordning på området, og når henses til formålet med denne, ville Kommissionens opfattelse kun give mening, hvis medlemsstaterne var forpligtet til at overholde alle de minimumskriterier, der er fastsat i samordningsdirektivet, herunder betingelserne vedrørende de enkelte specialuddannelsers minimumsvarighed [16]. Kun i dette tilfælde ville man således i kraft af, at alle minimumskriterierne i samordningsdirektivet blev overholdt, opnå en næsten automatisk anerkendelse — også af eksamensbeviser og certifikater, som (endnu) ikke er nævnt i anerkendelsesdirektivet (i hvert fald for visse staters vedkommende) — enten fordi specialet først er blevet fælles for mindst to medlemsstater efter vedtagelsen af de omhandlede direktiver, eller fordi det endnu ikke er medtaget i forhold til en medlemsstat, hvor det først er blevet reguleret efter vedtagelsen af direktiverne [17].

15. Under retsmødet viste det sig imidlertid, at det er op til medlemsstaterne at anmode om, at et givet speciale bliver omfattet af anerkendelsesdirektivet, og hvis man fulgte

14 — Den forpligtelse, værtslandet har i henhold til artikel 8, stk. 2 og 3, til at tage hensyn til de uddannelsesperioder, som er fuldført i den medlemsstat, der er hjemland eller seneste opholdsland, såfremt denne periode er i overensstemmelse med den, der kræves af den pågældende medlemsstat, må derfor klart fortolkes således, at denne stat under alle omstændigheder skal tage hensyn til sådanne uddannelsesperioder, også selv om de vedrører et andet speciale, når den uddannelse, der fører frem til den hertil hørende eksamensbevis eller certifikat, delvis svarer til den, der er fastsat af værtslandet med henblik på opnåelse af et eksamensbevis eller certifikat, som ikke udstedes af hjemlandet eller det seneste opholdsland.

15 — Jeg skal i denne forbindelse blot henvise til, at antallet af specialer, som er nævnt i direktiverne, oprindeligt var på 47 og nu er på 50. Da der kan blive oprettet nye specialer, og da de specialer, der kun eksisterer i én medlemsstat, senere vil kunne blive oprettet og reguleret i andre medlemsstaterne, er der oplagte fordele ved at have et fælles udgangspunkt, således at sådanne specialer kan blive omfattet af de omhandlede direktiver og anerkendt.

16 — Det er i denne forbindelse vanskeligt at forstå, i hvert fald ud fra et logisk synspunkt, hvorfor en forskel i den pågældende specialuddannelses varighed skulle have mindre betydning, end at der ikke betales løn, når man tager i betragtning, hvilken indflydelse der i begge tilfælde kan være tale om for specialuddannelsens indhold.

17 — Selv om det må antages, at de specialer, der var fælles for alle medlemsstaterne eller nogle af dem, blev medtaget under de to direktivers anvendelsesområde, da de blev vedtaget i 1975, er det også klart, at der opstår et problem med hensyn til de specialer, som først er blevet fælles, eller som først er blevet reguleret eller anerkendt i en medlemsstat efter direktivernes vedtagelse, hvilket indebærer, at de først kan blive omfattet af de to direktivers anvendelsesområde efter en egentlig ændring af disse. Dette skete f.eks. med Rådets direktiv 89/594/EØF af 30.10.1989 (EFT L 341, s. 19).

den spanske regerings tese, ville det således være overladt til medlemsstaternes forgodtbefindende, om samordningsdirektivets regler finder anvendelse. Sagt med andre ord har medlemsstaterne på sin vis kun *ret* til at overholde direktivets regler, for så vidt de *accepterer* den gensidige anerkendelse af de pågældende eksamensbeviser eller certifikater (det er i øvrigt klart, at dette allerede er tilfældet med hensyn til minimumsvarigheden af de specialer, der er fælles for to eller flere medlemsstater [18]).

Dette kan imidlertid ikke ændre på problemets formulering. Selv om det er klart, at en sådan praksis kan føre til resultater, der er uacceptable og i hvert fald i strid med ordlyden i og ånden bag de to direktiver, er det lige så klart, at det påhviler Kommissionen at sikre — og i givet fald fremsætte forslag herom til Rådet — at alle de specialer, der er reguleret i mindst to medlemsstater i overensstemmelse med tankegangen bag det system, som jeg har beskrevet, er omfattet af direktivernes anvendelsesområde. Dette er i øvrigt nødvendigt at for sikre deres effektive virkning og sikre, at enhver speciallæge (i Fællesskabet), som vil drage fordel af den frie bevægelighed, kan opnå gensidig anerkendelse, når hans eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis også udstedes i den medlemsstat, hvor han vil drive virksomhed.

16. På grundlag af det anførte finder jeg således, at den spanske regering kun har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til anerkendelsesdirektivet og samordningsdirektivet, for så vidt angår specialet stomatologi. Som nævnt bestrider den spanske regering ikke denne tilsidesættelse.

Derimod må Kommissionens påstand forkastes for så vidt angår de fem andre specialer, idet arbejdsmedicin ikke udtrykkeligt er nævnt i anerkendelsesdirektivet for Spaniens vedkommende, og de fire andre specialer er end ikke omfattet af de omhandlede direktivers anvendelsesområde, dvs. at der er tale om specialer, som kun findes og er regulerede ... i Spanien.

17. Jeg foreslår herefter Domstolen, at der gives Kommissionen medhold for så vidt angår specialet stomatologi, og at Kongeriget Spanien frifindes for så vidt angår de fem andre specialer.

Vedrørende sagens omkostninger foreslår jeg, at hver part bærer sine omkostninger, da de begge delvis har tabt sagen.

18 — Der henvises i denne forbindelse til note 11.